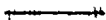

ՅՈՒՑԱԿ ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ Գ. ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀՆԱՏԻՊ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

(1512 — 1800)

98

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ. ՎԼԵԿԵԿ, ապ. Անտոն Գոթֆրի, 1710, 304 էջ,

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Տպեցեալ եղև ամի Տեառն 1710. ինչ ըստ Հայոց ռճծթ. Մայիսի. Ժթ. Ի Հայրապետութեան, Տեառն Աղէքսանդրի, Ամենից Հայոց Գաթղիկոսի:

Ի Վէնէսիկ, Ի Տպարանի Անտոնիոսի Գոթֆրի. Հրամանաւ մեծաւորաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուեկ:

Կիւլպէնկան Մատենադարան

225-4

1710

99

ԺՈՂՈՎԱՆՈՒ. Կ. Գուրս, ապ. Սարգիս Դպիր, 1710, 4 + 304 = 308 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՍԿԻՋՐԵՆ ԳՐՈՑՍ ՈՐ ԿՈՉԻ. ԺՈՂՈՎԱՆՈՒ. Գիրքս այս ճառէ զպատմութենէ նախահարցն սրբոց. Այլ եւ զտեսանէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ որ եւ մեկնէ ըստ առաջագրին իւրոյ գեղեցիկ իմացուածութիւն շարադրեցեալ: Այլ եւ քարոզք պիտանացոր առաջեալ սրբոց վարդապետաց ի յազուտ վերծանողաց:

Տպագրեցեալ. ոչթ. թվաթ վրկչին. եւ ի Հայոց. ռճծթ. Փետրվարի. ի. Ի փառս Ամենամեծին Աստուծոյ: Ի Հայրապետութեան սրբոյ Աթոռոյն էջմածնի տեսան Աղէքսանդրի Իուզայեցոյ սրբազան Կաթողիկոսի: Արդեամբ եւ զոյիւք եւ տպագրութեամբ Սարգիս Նուաստի ի կոտանդինու պոլիս:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարամ Առաստիպ գրգիս:

Մեծահրաշ խորհուրդ տնօրէնութեան տեսան մերոյ. կանխաճառեալ մարդարէժն ընդ սրբութեան նախահարցն զուլակեցին տեսեամբք եւ ցուցակօք. եւ այս վտան փրկութեան մարդ-

կայանայ ազգի՝ առյ՛ր հշան աճնեակա՛ն տապալած- առ որս զուլակումն ա՛յն եղև ճշմոտ
րկա օրինակեալ Տեանն մեր Յիսուս Քրիստոս լցեալ զսմնեայն ասացումնն սրբոյ ճաշա-
պետոց եւ մարգարէից՝ զսփոքնեակն խորհուրդ կատարեալ վերացուալ առ Հայր՝ յուստի
կն։ Որ եւ զհոգին սուրբ առաքեալ առ սուրբ առաքեալն, եւ լոյսց զնոսա պէս պէս շնոր-
ւօց. որք սփռեալք ընդ օրստա արեգեցեաց քարոզելոյն զփրկութիւն մարդկոյնոյ սեռի. որք
եւ Հեռեկեալք հոցին Հայրապետն սուրբ Հաստատեցին քարադո՛թեամբ զլքումն օրինաց եւ
մարդարէից. որք օր ըստ օրէ աճեալ եւ բարգաւաճեալ կարգաւորութիւնք ընթանան ընթա-
ցիւք։ Ընդ որս եւ այս դիրքս որ կոչի ժողովածու պատմութեանց ռահմանեալ Լնթադրեցաւ՝
որով ազդեալ կառավարի եկեղեցի տառնեայ կենդանեայ ի փառս իւրոյ։ Ուստի այս ապաղ-
բութիւն եղև բազում աշխատանք. քան զի օրինակն մի միայն զոյր, զի զայլս ոչ կարացեց
զտանել վստե որոյ ի վերայ նոյն օրինակի շարքաւորեալ ապեցաւ այս բան։

Առ որս խնդրեմք բաւականալ այսու եւ յիշել աղօթս զնուստա սարգիսս, որ եւ մեր
ամենեցուն ծառայ, որ այս լափ Հոգին կարացի զապագարանս առաջ տնել աղօթիւք մե-
րոք, որ եւ ընկալեալ զայս զուղեցեայ զարծն զուստիք զտեսնեց եւ աղօթեցէք վստե իմ.
որչ լիւրութ։ Այլ եւ յիշել մողթեմ զարեակն իմ զմարտիրոսն, եւ զհորքն. եւ աշխատեցն
մեր զպեկարանն. եւ զուր յիշեալ լիկիք ի քրիստոսէ։

Եղև զքաւ սորին. ոչմ. թվին փրկչին։ եւ Հայոց ոճնթ. յուշեթի ի. ի մայրաքա-
ղաք բառավոյ ընդ Հովնեաւ սուրբ տառաւածանին։

Կիւլպէնեան Մասնագարան

230-155 Ժւ.

100

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ։ Կ. Պոլս, ապ. հոկտեր Գնդեւանցի, 1710. 479 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ՍՐԲՈՑ ԱՌԾՏԱՐԱՆԻՆ տեսան մերոյ եւ փրկչին յիսուսի Քրիստոսի։ Տպագրեցեալ 'ի
Թուին Հայոց ոճնթ. յամենան յուճարի ա։ ի Հայրապետութեան Սրբոյ Աթոռոյն էջ-
միաննի տեսան Աղէքսանդրի Սրբապետ կաթողիկոսին ամենայն Հայոց։

Ի ապարանի Գնդեւանցի Վարդանի որդի հոկտերին։ Սպասարոյզ եւ դրօշ Շու-
սուժեցի բարաբխտի որդի Մահեստի պղիբ Միմասին։ ի Կոստանդնուպոլս։

ՅՈՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Փառք...

Արդ՝ եղև ապագրութիւն որոյ մասնեթա այսորիկ վայելչատուի Հոգարարմու-
թեամբ եւ Ծախիւք զնդեւանցի վարդանի որդի հոկտերին. եւ Հոգեւոր եղբորն Շոտութեցի
բարաբխտի որդի մահեստի Միմասին։ Փանդի բարկալտան արքա այսորիկ, ամենայնի ըս-
նել Հոգ ամենի կուլեալ, անձամբք աքնութեամբ. ի տուէ եւ ի դիւերի, զուն զորեալ. ի
վճար Հասուցին յիշատակ անլիւրի յիշեանց՝ եւ բնութն զարմից իւրեանց։ Իսկ յառաջար-
կութիւն զարեայ սոցին եղև ի վերայ յառաջնայ ապեցեալ աւետարանի, որ էր ապեցեալ
ունի թվին Հայոցս. յարեւմտեմ նմին ամենայնիւ. բայց սոպեւ ինչ փոյթ առեալ առողանու-
թեանց կերպատպեցաւ, առ ի դիրապին ընթեանլոյ, մահաւանդ խաղիակթիցն սաղս։ Այլ
եւ յուղ վախտեալ ի վերայ ապեցն, որ ունէր պերս այս միք առ միք լեալ՝ զայս եւ
բնդարմակեալ անլրպետական միջնորմովն շրտականօք բացաղատեալ, որոյ. զարծածութիւն
լինելու արք իմն աշխատութիւն եւ գտաւորութիւն ոչ սակաւ։ Այլ եւ արքազրութիւն որին
կղև ի վերայ խոյնոյ աւետարանին, կրկին եւ երեկին խաղմամբ, բայց առողանութեանց
ոմանց, որպէս վերայդրեցաւ։ Եւ Ծախիւք սորին որ եղին յուղ վե. միայն թէ յապաւնեալ
յառաւան եւ առ բարկալտա եղբայրն մեռածուի եղեալ յայսմ զարծայ վճար հնա տեսան
շնորհւել։ Վստե որոյ Ժառմ՝ Հայցնմ՝ եւ մաղթեմ ճշմարտաբոյաց եւ Հաւատարմական քրիս-
տոնէական զթուժեանց մերոց, յիշել ի մաքրափայլ աղօթս մեր, վերայ դրեալ զաղնուստանմ
եւ զարարեալաւ քորաւանապի եւ Ծաղկածուայ գնդեւանցի Վարդանի Որդի հոկտերին։ եւ
զարդմահանմար եւ նրբայարհուտ զհոգեւոր եղբայրն ըղճուութեցի բարաբխտի որդի զՄիմաս
չպիւրն, որք ամենայնիւ ջանել, արգանմք եւ զրիւք է լոյս Հանին զեկեղեցիադիր ըղաւանի

Բեկադաշ, եւ Աստուածածէի Խոջա Սահակոսի Ռդդի Պարեւ Գառնադրեւ, եւ Պարսե Մուշապեւ, առ ի Հոգեւոր շահաբերութեան միտք զապագուն Քրիստոնէից: Ի Հոյճապետութեան Տեառն Զուպարիս լիլէքսանդրի Ամենից Հայոց զԲարդղիմէոսի Յոմի Տնտան 1711. Եւ Հայոց 1160):

Ապրիլի 12. Ի Վենիսից, Ի պապարեւ Ամուսնոսի Պարթիւ

Con Licenza De' Superiori, E Privilegio.

Համահունչ է նաև Մեծ Եղեռնի փառաբանությունը:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Quesada:

Կիւր, ուղէն կ'հասն Մաստիճապարան

100 *Aug.*

103

ԻԱԶԱՏՈՒՐ ՎՐԴ. ԻՐԶՐՈՒՄԵՌԻ. ՀԱՄԱԹՈՏԱԿԱՆ, ԻՄԱՍՏԱԿԻՐՈՒԹՅՈՒՆ: Հ.ա. Բ.: 688 + 2 յՀ. = 688 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՀԱՄԱՌՈՏԱԿԱՆ ԻՄԱՏԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ, Եւրադրեցեալ է Խաչատրայ Նուստա Վարդադեան, երգրամեջույ, է փառա մեծագոյնն Աստուծոյ, եւ է պատեալ արքայ Յարին, եւ յօղոս մեծադեցեայ, Հասոր Երկրորդ: Որ պարտաւեղ է Մաթեմաթիքայի մէջնէ, է մէթաֆիզիքային ներփախալորսք. Տպարեցեալ արդեամբք, եւ գոյրեք Աննապայծառ Զուգայցիք Երեւմանեանց, Բաբեպաշա, եւ Աստուծամաբք Ողոս Սարևաթի Որդի Գարոն Գառապարին, եւ Գալստեանքստին, առ է Հոգեւոր շաւարաւորին մերց ճակարակն Բրիտանիէց: Ի Հայրաւորաւթեան Տեառն Զուգայցիք Աղէքսանդրի Ամենից Հայոց Կաթողիկոսի: Յամի Տեառն 1711 եւ Հայոց 1160: Սարին 12: Ի Վէնեայի, Ի Տպարսի Աստուծոսի Գոթին: Բաբի:

Con Licenza De' Superiori, E Privilegio.

Հրեմի անունը, Մեծաբարեկամի ԸՆ

ՔԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ծնարօք, և պորմութեամբ Ամենասուրբ Երրորդութեան, Հօր ամենակալի, Որդւոյ մարգարէի, և Հոգւոյն որոյ Յիմարտի, Աստուծոյ կենդանոյ, և յաւիտեականի և բարեխառնութեամբ ամենաազաւոր, և ամենեանեցեւոր միշտ փութի Մարիամու Աստուածածնի, և ի թիւորդութեամբ Սրբոյ Հօր մերոյ Գրիգորի Լուստաւորին, և ամենից որդոյ, աւարտեցաւ թաղմաւ, և յոյժ պիտանացու Գիրք իմաստասիրութեան, որոյ բանք յոյժ օգտակարք, և վայելուչք են, ի փառս ամենաինձամ, և բարեբարի փրկիչի մերոյ Աստուծոյ, ի պէտս, և ի յօգուտ պարտաբարկան Հայկազուն Հաւատացեալ բարեխալաց. որպէս զի ամենեւեման զիւրապէս կարեցին վայելիլ զուրապէս ի ամէն ի յօգուտ տնձան իւրեանց։ Արդ սրերիցէ Հաւք, և Եղարաք մեր ի Տէր Հանդիպօղք միկիմարական, և Աստուածանոյ զանձարանիւ, մաղթելով Հայցեցք, զի յիշեցէ զՊապայեղի Տէրիմաննից Պարոն Գապագաւրբ, և զՊարոն Մուրաւն, և զՀայր նոցիկ Ոջայ Սարճատն, և զմայր նոցիկ Սալկիւն, և զեղբարս նոցիկ Ոջայ Զարարէն, և Պարոն Անկան, և զԻսա նոցիկ Բէլլաղէն, Ռազաւղէն, և Ուղղէն, և զԿողակից Պարոն Գապագաւրբ Ազգաւայն, և զորդի նորին Լօբէնցիոնալ, և զԿողակից Պարոն Մուրաւան Թանկմէրն, և զԷլուսար նորին Մարիամ տառակիւն, և զուսուրն, և զԱստուծոյ նոցիկ, և զկենդանի կենալից Պարոն Մուրաւան Թաղաւն, և զորդիս Պարոն Գապագաւրբ, ի Աստուածամարտի Բաւարք վարդապետն, պաշտաւազանեղ նախորդն որոյն կեկեղեցալ Հօռմեկանի, և Պարոն Ստեփանն, որ ի մասին եղև պատճառ զտնձան Իսաւրանի, և Պարոն Յովայ Սարգաւրն, և զորդիս Պարոն Մուրաւան, և Պարոն Նազարիք Պարոն Ենթիմանն, և մասնաւոր Սարճատն, որ եւս եղև ի մասին պատճառ շրթեցէ զանձարանի, և Պարոն Թահնեման, Պարոն Պէտրոսն, և Պարոն Յակոբ

բնի, և զայլ ամենայն արեւմտեան ժողովուրդներն, որք են ի կեանս, եւ որք են փոխեցուեալք առ Աստուած. զի ազգեամբք, եւ զայնք իւրովք հաճեցան ի լոյս անել զոս ի յան ինքնի յիշատակ ինքեանց, եւ բնաւից բնասանաց, եւ ազգականաց խրաց, ի խնդութիւն, եւ ի հրճուսնս սրբելեաց եւ բարեկամաց իւրաց ի Պրիստոս, եւ ի սպոփանս հանուրց առաւրիսաւոր ընթերցացայ: Արդ, որք հանգիպէր ամս ընթեանլով, զամ օրինակելով, հայցելէր ի Տեառնէ գնեւումն յանցանաց վերայի: Եղևոյց Պարոն Գառայարին, եւ Պարոն Մուրատին, եւ իւրոցն ամենեկուն, եւ այլ ամենայն երախտաւորաց սորին, զի վասն զթաճականի յիշման ձերոյ ոգորժեցի եւ ձեզ փրկէին աշխարհի. որքան ի ժարմնի կը, անվասնոյ պահելով զձեզ, եւ զկնի երանելոյ աստի, զաստուրելով զձեզ ընդ երամս արգարաց ի սուրբ քաղաքն վերինն Յրուսաղէմ, ուր անպատ ընթերցանք արժանիք լինիցիք օրհնութեամբ զովարանել զամենայնարեւմտեան, ի յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Որ փափայի վսեմանալ:
 Լիանացի այսովիկ հմտանալ:

Կիւլպէնկէան Մատենադարան

100 Խա.

104

IACOBUS VILLOTUS, EXPLANATIO PROFESSIONIS FIDEI ORTHODOXAE; Հոռմ, տպ. Հաստաոյ Տարածման (Propaganda Fide), 1711. 10 չհ. + 173 = 189 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

EXPLANATIO PROFESSIONIS FIDEI ORTHODOXAE Jussu. Ss. D. N. Urbani P. P. VIII. editae. Auctore P. J. Villotte Soc. Jesu, Romae, Typis Sacrae Cong. de Propag. Fide, Anno M DCC, XI. Supericorum Permissu.

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ՄԵԿԵՆՈՒԹԻՒՆ ԴԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂԱՓԱՌԻ ՀԱՒԱՏՈՅ: Հարադրեալ ի Յակոբ վարդապետի ի կարգէն Յիսուսեանց. Յամի Տեառն 1711.

ՅՈՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուռի:

Կիւլպէնկէան Մատենադարան

230.2 Յով.

105

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԲԶՆՆ. ԱՆԵՑԻ. ԴԻՐԲ ԱՅՐԱՌԻՐԵՆԻՅ, Կ. Պոլիս, տպ. Գր. Մարդուանցի, 1712, 234 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԱՅՏՈՒԾՈՎ ՀԱՆԴԵՐՁ: Գիրք այրութեանց, Յաղպս վարժման ժանկանց տղայոց. եւ որք գեռեւս զան ի կրթութիւն տառից, ներակերտեալ ընդ հովանեաւ: Սուրբ էջմիածնի. ի գիտապետութեան նորուն Գահ յարժանաժաւանդ Սրբազան Հօր ձերոյ Տեառն Աղէքսանդրի Ամենայն խնոց Կաթողիկոսի

Ի տպագրատան գրիգոր զպրի ժարդուանեցոյ ի քաղաքն Կոստանդինուպոլիս: Ներթում փրկչին. ռչոք: Իսկ հայոց. ռնկա. յամենանն սեպտեմբերի. Գ. յաւոր կրեքշարթի:

ՔԻՇԼՏԱԿԱՐԱՆ

ՅԻՇԱՍԽԱԿԱՐԱՑՑ ՔՐԳՈՅԱՆ

Ոգոստոս Մեամբն Աստուծայ. և յամենակուսութեամբ ամենաբնեւալ Տրբաւոր Կոստին. Եկե, յանգ Եւանջի Խորաշէն զերտաւիս: Ի Քաւեմ Փրկչին ոչքէ: Եւ ի Քիւն Հայոց. անկաւ: յամենան զգեհեմերէր. Փն: Ի Հայոցապետան Քեան Տեան Աղեքեանքի յուգայցեցոյ. ամեն Հայոց Հայոց Սրբազան Կաթողիկոսի. Ի ժառանգաւորի Կոստանեանաւորին. ինչ Գովանդին Սրբոյ Աթոռոյն էջմանին. Ի տպարանի տպագրատպան տիրացու զբէգօր զղբի ժաղպառանգագոյ. զոր եւ Հայքեմ յիշել ի բրբառու. Եւ զորքն իւր Ենթես սրբասէր մանուկն Հարօղ զոյսոյ:

Կտրել խմբի զեկեցեցիկ եւ վախճուլ ինքեախաղաղ շտրիւք. գիւրքեթաց եւ վաղարշու տնախառն հմաաղաթը սուսման՝ նորաւան եւ մաքրամիտ մանկանց աղայոց: Նա եւ դշտի հա- սակելի լցեալ տակէրթի մարցեկոց բարեմիտ արանք՝ դրամվար գոլ զկմառ առերթողք, իմեք եւ փոքու տանկեցեան կարթիկ. զեղեցեկայաւոր լափառութեանը: Յորում եւ այլ իմն ող- տախից համառատութիւնք քրիստոնէական իրաւունց մտալեալալ կրթիւն՝ յեկեղեցական խորհրդոյն. տնքեք հաւատաշու մերջոյ որ ի Քրիստոս ուղղագիտառ զաւանթութեանը, նաեւ բանք ողբերկական զողալեանսնց կարթիկն ըստ կարեանց եւ ըստ լափու զգալանսն զտառնմոք:

Վասերոյ առ սոս անկեալ ձեր ամենեցուն թառափրացդ. զգեթ Ասուածոյ միջ-
նորդ անկեալ ապրմբնի դիմով՝ յարաստաւ նորեղ աղբրեմ. որք դիտակի զքաւարդն
և զգրգիտան կշեռայ. զոց աննի դեմալտեք ձերովք, եւ թողաթին նորեկն նկարել
դիմով. եւ ք աղապարհան սասման՝ արժան զարկեղանց նամբը. զմտիցի ոչ սոսե՛ զա րու-
լորովին մեղեն նորաշէն. այլ զորեն խոտոյ զալարից. թէլգը եւ փայտ չոր եցեմ. այլ նորե
թաթերարեմ եւ ք նոնք ան զերգրաբնին. որպէս թառաւք ք խոտոյ թէլգտ ամենեցեան մի
և եւ նա շէն. այլ քոս յերման տակոյց զմաղապան անին զկերպն. Նոյնպիս եւ այս.

Անք որ խնդրադրանքն ի զէն առը հրամայեաց, վասն սիրոյ նորին որ խնդրակն եմ ան-
դրասան փաշայն անտարածան որ առաջին հազմոյ մեղանոց խոց կելով ի Համանն. հայցեմ ի սե-
րողացդ քրիստոսի յիշել ի բարին զլլանցի բարեխնէր եւ բարեխնէր մահանեի վարդանն որ
մեռնաւու եւ օգնեալան եղեւ զպոցեալ իտրեմունք որ վասն թլթիցն թէ այլ ինչ պիտոյին
հարկաւորացայ. յիւրոց արդեանքն առեալ սիրով եւ յօժար կամօք ի կատարումն. եւ ցնծողն
իւր. եւ զկենակիցն իւր Ժրաղլուի եւ Համանաւորացոյ եւ Հեղահպի մահանեի զուշայն. եւ
զնորարարոյ՝ եւ մարբաժան սրբական նորին պաշտին. եւ զսահակ. զդուստրն իւր մէլէկ խոա-
րժան. եւ զայլն զաւարթասեանակ վարան անեփանն. եւ զդիւանարոյն զառանկ զգործիչն. եւ
զմերթիւն որք անկեղծ սիրով բազում զուժն ցուցեալ ի ստատակապէս. եւ ի ծօրն որք մնաց-
եալ Ժիւշի զաւարին իմ մարիամ մանկահառակ՝ դատարութեան վարանեալաւ. որք աստուա-
նաւոր բարուց զանդամականն կատարելով վերանան զյառաջ մեղովելով որքց փոխարէնն
ի մեծի աւուրն թիւրապատկարէն աստատակն լիցի Հաստուցան ի քրիստոսով աստուծոյ. եւ ի
Համարեն նմիցեղաց իւրեանց ի Հոգին պնայեալ. ամէն:

Այլ ևս չի՛նք կայցած թ ջրիտառս քննադո՛ւն իմ յազմաննէս զաւանայն եւ զմտանէն. եւ զազմազրախաւաւորս ձորայրս իմ Հնգահազի՛ն զվարճին եւ զարգեանի իւր իտաւանս մանուկ յազմանէս. եւ անմահայր յաշխատաւան մարկն զստային. եւ յիշեալապա ամենեւեմ ողորմելի յունան երէց անկնցի. եւ զվամբօրն արեան տառւ ճերմաւորս իմ զկենդանիս եւ զնկնցաւորս ճարս. Եւ ոք չի՛ման տանէք արման. թ անտանի Հայցի ողորմութեան. յարժն եւ զուգ միանալորս յիշեալ յի՛նք արարչապի՛նքն տառաւնայ.

ፕሊኒዮስ.

Ներկայ գրքին էջերը խառնաշփոթ դասավորում մը ունին. ոմանք էջահամար չեն կրեր, իսկ իրենքմ էջեր կրկնուած են՝ ամենուրեք պատշաճօ մը: Հետեւաբար յարմար դասեցինք գրքին էջերը (234) համարել ամուամարեքքէն մինչեւ Յիշատակարանի վերջին թերթը:

ԿԻՆՏԵՆԿԵԱՆՆԻ ԸՄԱՐՈՒՄՆԵՐԸ

408 B.-.

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

գիրքը ՈԱՀՄՈՍԱՅ: Ի լոյս ածելու հայցմամբ խնդրոյ, եւ Ծախիւք Ջուղայեցի լուսանոցի Խոջայ Գանտին որդւոյ Թորթախին, Աւետէն, եւ Սարահղին Ընկերացն Աւետի որդւոյ Զալարեային, Մաղուքի որդւոյ Մկրտումին, եւ Աւետի որդւոյ Ղազարիոսին:

Ի Հայրապետութեան էջմիածնի Տեառն Աղեքսանդրի ամենայն Հայոց Սրբազան Կաթողիկոսին, Յամի Տեառն ժերոյ 1713: եւ ի Հայոց Թուին 1162: Ի Տպարանի Ղուկասու Դպրի, Յամապղծամ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Վերաբանութիւն:

Յնծայե՛ք արդարեւ ի Տէր, Գարոզէ Ոգիարուդի շնորհօք լցեալ գնահերգու Մարգարէն Դաւիթ, ուղղոց վայել է օրհնութիւն: Ուղղոց ասէ՛, վայել է օրհնութիւն՝ ո՛չ Թիւրոց, եւ ո՛չ ամբարշտաց: Ահա՛ ձեզ ուղղոց, ահա՛ ձեզ համայն բարեպաշտիցդ անդին զանձարան, եւ ամենապար ըլտեմարան հոգնեարող օրհնութեանցն զեղեցկազիր յօրինաւածով սուգեալ, կազմեալ՝ եւ ի լոյս ածեալ:

Յնծայե՛ք արեւմտ արգարք թ Տէր- օրհնեցէ՛ք, եւ վայելեցէ՛ք- զի յօրհնարանելն ձեռում այդ զեղեցկատիպ Սաղմոսարանաւ, եւ ի վայելելն ձերում իցէ անջինջ յիշատակ, ազգոգական զեզ, եւ հողելաւ սպեղանի Ջուղայեցի լուսանոցի Խոջայ Գանտին, եւ իւր կենդանի որդւոցն Պարոն Թաթեանին, Պարոն Աւետիքին, եւ Պարոն Սարահղին- այլեւ՝ համայն ռոցին արեւմտաւ. ձերմաւորացն, կենդանեացն՝ եւ ի Տէր հանդուցեկոցն- Ընդ որդ եւ յիւնցէ՛ք ի սուրբ յազօթս ձեր զվեքողքեալ Խոջայ Գանտին որդւոց ընկերան, Աւետիքի. որդի Զալարեային, Սաղուրի որդի Մկրտումին, եւ Աւետիքի որդի լուսանոցի Ղազարիոսի զնեօզան, եւ զայլ ամենայն արեւմտաւ. ձերմաւորս նոցա. զկենդանին՝ եւ ի զբնասող հանդուցեալուն:

Վերստին յիւնցէ՛ք ի ջերմեռանդ յազօթս ձեր զվերայ համեղարարոյ, զազցրարանս չընաղիմաց՝ եւ ճորարողորջ ժանուկն լուսանոցի Ղազարիոս. զի նա եղեւ առիթ՝ եւ պատահաւ այս փոքրադէր Սաղմոսարանիս տպագրութեան. բայց՝ ո՛չ ցաւոյս, կամեցեալ նա յերկրէն Դանիււ նստել ի Ղընդիկս, նուազոն ամպրոպացն հանդիպեալ, նաւն ի բթալի ալեացն բեկեալ, եւ որք ի նուրն էին ընդ աշուտարարոյ Ղազարիոսին ամենի ծփանօքն տա-տանեալ՝ լինին ի նոյն խորատառլեւալ:

n

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

ՄՁՅ.2

1713

108

ՂՈՒԿԱՍ ՎԱՆԱՆԴԵՑԻ. ՀԱՅԵԼԻ ԱՍՏՈՒԱՆՇՈՒՆՉ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻՆ: Ամսգրեալ, տպ. Ղուկաս Վանանդեցի, 1713, 736 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԵԼԻ ԱՍՏՈՒԱՆՇՈՒՆՉ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻՆ: Պարզաբանեալ վայելչալուր-Տաղաշափուս թեամբ. զփւրաւա, եւ համառասպալատով հողելաւ մեկնութեամբ. Մեղուալան երկատի-քութեամբն Ղուկասու Դպրի Վանանդեցւոյ: Ի լոյս ածեալ հայցմամբ խնդրոյ, եւ Ծախիւք Ջուղայեցի Խոջապազայ Պողոսի որդւոյ Պարոն Պեարտին: Ի Հայրապետութեան Սրբոյ էջմիածնի Տեառն Աղեքսանդրի՝ Սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց: ՅԱմի Տեառն 1713: Ի Մեծ Թուին Հայոց 1162: Իսկ ի փոքր թուին 98: Ի Տպարանի Ղուկասու Վանանդեցւոյ: ՅԱմաւլուպամ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ջուլի:

ԵԱՆՈՐՔ.

Հեղինակին շնորհակալություններով.

«... Աստ ճախ վառն Հիմ կապարանի գլխաւոր ճառքն պատմի, վառն Նորոյն լինի բան: հաւաքման մեղաւարտաւ երկասիրութեամբ բազմաւորապէս՝ եւ ամենաձեռք տէրութեամբ հարազատութիւն յայլեւայլ պատուական գաղափարաց յորմեալ յաւանդեալ Դպրէ վառնագեցւոյ, որ մատուցակէ Հոգեւոր եղբարցոց գայս անգրաւ ուրախութեան բաժակս. ի խնդրոյ Զուգայեցի խօսազգայ Գոգոսի քրդւոյ Գարն Պետրոսին:

Քանզի բարեմախանձ՝ եւ կորովասիրտ երեսներկու ամեայ երիտասարդն Պետրոս՝ հայելով ի նոխարինն եւրօպացոց սակս յոգնագիմի հոգեշահ, եւ հոգեկեցոյց Գրոցն, ալով խայտայ բոլոր կայաւածն եւրօպայաւ: եւս եւ վերաբեւեալ մտօք դիտելով գեոգրոք պակասութիւն Արամեան ազգին, սակս նոյնասարաս լուսափայլ գրոց նուագութեամբ. բաւ յեղաշտ նախանձու վառնալ՝ յօժարակամ սիրով գտնելորեցաւ ի յոյս ամել ծախիւք իւրով գայս առաջիկայ Գործաւ...

... Քանզի սրբացեալ քուռաւս ի հեղահոգի Հաւուն իմոյ Թօմայ եռափայլ եղիսկաւ պոռնէ ի Տէր հանգուցելոյ. եւ մեծացեալ յարիանառու ընկերացս, կեամ բժարեր հոգմով ուղեծփեալ՝ եւ եւս եւ վառն ամմխիթար վայրացս:

... Միտալմէ տառից, եւ բառից հաւատամ գի գտնեցիցին. ույ շէ երբէ կամաւ եւզմ, բայց սակս մեծաւարտութեամբ. որում պարս էր ճախ հիւսել գեոռոն, աղայ հիւսեալն տպագրել՝ եւ ի վախճանի գտպեցեալն օրբագրել:

... Յիշիլ մաղքեմ բազկատարած. եւ ճեռնմամբ աղօթիւք առ Աստուած գեոյազաւոյ Գոգոսի արդի Գարն Պետրոսն արդ հայցմամբն՝ եւ ծախիւք յայս առաջին նուագում ի լոյս ամել այս եղեմարեղիս Մորանն Ոգւոյն Սրբոյ, եւ այս նորակերտ Աստուածային Դրախտս ի պայծառաբիւն Հաւաւորաշատան առաքինաւոր անձանց հոգեշահից:

Այլեւ զՍրբակենցաղ Հայր, Հօրեղբայր, եւ վարդապետն իմ գթմաւս եղիսկապոռն վառնեցիցի ի Գրիստոս հանգուցեալն. արով եւ զուր յիշեալ լիբիք: Նաեւ գլխանեալ՝ եւ գտրուղ Դպրոս Գուկաս, ծնունդս Գրիգորեան, սերունդս վառնեցեան, եւ անձանձիւ տրքնուրեմբ յարմարօք, յիմաւ իսկ Տպարոնի Տպօքս ալսր նորակերտ բուրաստանիւ. այր աղագաւ բերկրաբար

Ընծայեմ գիտմարդ օրբարութեան.
ցանկալի ազգիս Արամեան:

հուսկ յետոյ գիտքիկ պատանին, գարիանառուն իմ, եւ գեոնմառանն Յօհաննէս Նուրիքեանն, որ ըստ դեռարոյս հասակին՝ առաւել բան գկար իւր ընդ իս աշխատի յառաջիկայ Տպագրական ծանրաբան արեւեստիս յայլեւայլ պաշտօնս...

Է: 11-15

Գիւլգէնկեան Մատենադարան

ՉՁ1-195 Չուկ.

109

ՅՈՒՎԷՆԵՒՄ ՎՐԻ. ԶՈՒՂԱՅԵՆԻ (ՄՐԳՈՒՋ). ԴԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ: Կ. Գուկաս, տպ. Աստուածատուր Կոստանդնուպոլսեցի, 1713, 338 էջ.

ԱՆՈՒԱՆԱԹԻՒՆ

ԴԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏՈՅ, ԵՒ ՆԵՐԱՄՈՒԹԻՒՆ ԱՆՈՒՂԱՅԵՆ ԵՒ ՄԱԿԱՐԱՆԱԾ ՍՐԵՐԻ ՄԻՆԱՍԿ ԳՐԱՎԱՐԻՆ ԵՒ ՎԿԱՅԻՆ ԳՐԻՄՈՒՆԻ, Ի ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԿԱՆԻՍ. ՆՈՒՅՐ: ԵՒ Ի ՀԱՅՐԱԿԵՒԱՆԱՆ ԱՂԵՔԱՆԴԱՐԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅԻՆ ՀԱՅՐ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Փառք եւ պատիւ, զոհութիւն եւ երկրպագութիւն ամենաարքայ երբորդոնքեանն, եւ ժիւյ Աստուածաբանն. Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյ սրբոյ ալմա եւ ժիւս եւ յաւիտեանս յա-

ւրտնեց Ամէն օժանդակութեամբ եւ օգնութեամբ ամենահասն թեւոց Աստուծոյ Հոգւոյն ճշմարտի յԱւրտ եւ ի կատար էնաւ, եւ ի զբուռն ժամանեաց Տպագրումն գրեւելիս աշխարհիկ. Զոր տեսեալ ի ձեռն Մեծին յոհաննիսի եղբոր որդի պարոն Տիմոթէոսին, Հատածպոլցի տուպանտլի դաճելի որդի Մովսէսն եւ իւր ընկեր յարութիւնի որդի Փիլիպպոսն, յոյժ եւ կարի տնեչացան ռորա եւ լան եղեալ մեծաւ յօժարութեամբ աշխարհիկ վերայիշեալքո, այսինքն Տիրացու Փիլիպպոսն, եւ Տիրացու Մովսէսն ի տպագրումն տալ զսա կամեցան Զոր եւ զխաւորելոյ արժանացան շնորհօք տեսան մերոյ:

Ի թովականութեան հայկական Տուժարի, ռնկզ: Ամսւանն Յունիարի. ա. ի Հայրապետութեան Հայաստանեայցս վիճակի. Առն վեճազունի, եւ Ծայրագոյն քահանայապետին Աստուծոյ. քաղմերկանիկ չօրն հասարակաց լուղայեցւոյ Տեսան Աղէքսանդրի Սրբազան Կաթողիկոսին ամենախ հայոց: Եւ ի Տեսութեան Սրբոյն երուսաղէմի եւ կոստանդինուոյն Գրիգորիոսի Տանն վերադառալ Գրիգոր Աստուածաբանութեան Վարդապետին: Ի տպարանի նուասա եւ ամենեցուն Ծառայ Աստուածատուք զպրի: Նպաստութեամբ Սրբոյն Մինասոյ զօրաւարի: Ընդ չովանեաւ եկեղեցւոյն հուլակաւորի Սրբուհւոյ Մարիամու Աստուածածնին: Ի Կոստանդնուքեան քաղաքի: Եւ արդ սր վայելէք ի Ծաղկանի լեռնէս, ի մրգաբեր այգւոյս եւ ի զմայլեցուցլարութիկ Երարէս զվերոյ յիշեցեալքս յանուանէ զամենեւեան. եւ զնաանիս սոցին միով հայր մերիւ յիշատակել յաղօթս մեր մի խնայէք. եւ զուր յիշեցեալք յինիլէք ի ջրիստոնէ յաւաւն մեծի հանգերմ ննկեցելովք մերովք. Ամէն:

Այլ եւ յիշեալէք զսխառօղ զորքաբանիս զմիմանս եւ ամուրկուլն միով աստուած սպրմեախւ:

Կիւլպէնկեան Մասնեղաբան

230-155 Յո.

110

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՎՐԴ. ԶՈՒՂԱՅԵՑԻ (ՄՐԳՈՒՋ). ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՀԱՌԱՍՈՑ: Կ. Պոլիս, տպ. Գրիգոր Մարգարեանցի, 1713, 4 չւ. + ԲՃՅԱ (251) = 255 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՀԱՌԱՍՈՑ. Տպագրեցեալ ի Թվին հայոց. ռնկք ի Հայրապետութեան Տեսան Աղէքսանդրի

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ՀԱՌԱՍՈՑ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆԻ, ի վարժումն ժանկանց Կաթողիկէի Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց. Ետագրեցեալ աշխատութեամբ Թահաննիսի աստուածաբան վարդապետի լուղայեցւոյ:

Տպեցեալ Թուին Փրկչին՝ ռնկձգ. Իսկ ըստ Թվոյս հայկազնականի. ռնկք: Ի հայրապետութեան Աստուածանշկար աթոռոյն սրբոյ իմիմանի եւ երէցս երանելոյ եւ Ծայրագոյն քահանայապետին աստուծոյ. եւ արիական չովուսպետին՝ լուղայեցի տեսան Աղէքսանդրի՝ յանձնար ի սրբողան Կաթողիկոսին ամենայն հայոց: Եւ ի պատրիարկութեան սրբոց աթոռոցն՝ երուսաղէմի, եւ կոստանդինուպոլսի՝ Իսահակայ Աստուածաբանութեան վարդապետին: Ի տպագրատանի գրիգոր զպրի մարգուանեցւոյ: Նպաստութեամբ սրբոյն իմիմանայ, մերն լուսոյ: Եւ ընդ չովանեաւ սուրբ եկեղեցւոյն աստուածածնին: Ի մայրաքաղաքն կոստանդինուպոլսի, ի փառս ջրիստոսի. եւ ի յօգուտ եղբարց բանասիրաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Գրէոյս.

Զնոնտուութեամբ աստուծոյ Հոգւոյն ճշմարտի. եւ պարզեւօք նոյնոյ ամենառատ շնորհողի. եղբրեցեալ յաւարտումն նհաս տպագրումն գրեղոյս շահաւէտի: Եւ քանզի ի վա-

զուց հետո նոճեալ իմ զմաստ՝ ապագեցեալ խորովիքի ի սրտի, Թէ որքան գրեանք աստուածայինք, եւ մասեանք սգէլաւք, յարանց աստուածաբանից՝ եւ յատուցեալ սրտոց արտադրեցեալք գոն ի մերս, եւ ահա՛ մ'չ երևին ներկոյսպէս՝ մին; զի մոռացումն անուանց իոցա՛ չարկեցեալ լինիլ։ մ'չ առ ամենեւեմ, այլ առ ամեն անժամեմ ի նոցանէ։ Եւ այս մ'չ փխաւ եւ անշնչեմ լինելոյ ազգիս, եւ մ'չ կուտակ եւ խշտանունակ։ Մոռուանդ չարեապահանք թռան եւ կեղեքման աշխտեոյց եւ ասարկերոնք հշկեմարար ելոյ ի ներքոյ։ Եւ գտեցեալն ուրեք՝ զո՛ր ինչ խրախուսան վայելման հետեաց եւ տարակայնց լիպպեւ եւ քառականարար ընդմեռել զորէ։ Եւ զայլս սոցին նմանապէս յիշելով՝ ազիտաշոր եւ յերգակէզ եղեալ՝ Հանապազոր զանն իմ խորաւտեալ յաւեալ ցուէի։ Եւ մինչ յայնց վարանեցմանց եւ Հոգոց էի գերեցեալ, ահա՛ զգրգուկս զայս՝ ի ձեռն ջուզայնցի պարոն ազազէլին։ Հայեցոյ եւ ահա բան զօրաւոր էր ի միջի։ Եւ իսկոյն տասնիկ թղթի հարաւ ի սէր սորա։ Եւ անդ ի տեղին էին ազուլնցի մուրառի օրդի պարոն յարութիւնն, եւ ջուզայնցի տէր աստուածաւ սուրբի որդին պարոն պնտրոն։ Եւ ջնքմեանդ սիրով յաճիքն կաշեալ զբաւական ծախս աղագրաւան մեծաւ ջանի եւ յօժարութեամբ սրտի ստիպեցին զիս գանարմանս ի գործ ապկոյ։ Եւ իմ վստահեցեալ յամենասուրբ Հոգին աստուած՝ օկսայ ի գործ ամեն։ Եւ որք եւ զկատարման ընկալոյ կարողութեամբ քրիստոսի աստուծոյն մերոյ։ Արդ՝ արք առդիպիքք ախորիկ աստուածային զարտատանիս, զսորին յոգնեցանդ եւ գտնուաւս ծաղիկս վայելելով եւ ճաշակմամբ բոլոր ի քիմս իմանալիս մերձեցուցանեցէք զբաղցրութիւն խորաւաւտաւ արք սեղանոյն՝ աղակեմ եւ պաղատեմ, յիշեցէք զայստեիկ զնախայնեցեալ պարոնայքս։ Եւ ի վեր քան զչափն ջան եղեալ Հետեւեցան այսմիկ։ Վասնորոյ կրկին ապաշխմ զմեզ սերիւր իմ միով հայր մերի։ յիշել զսոսա եւ զնստնիս սոցա՛ մի՛ զանդաղէք։ Եւ որք ո՛չ միայն յիշելոյ են արժանիք, այլ եւ զօվութեան։ Եւ եւս յիշեցէք եւ զսոյն ազուլնցի մուրառի օրդի զհաւաւեցեալն ի քրիստոս զպարոն զալուստն։ Եւ եւ ջան իսկ ունէր եւ կամ, զհաւցմանց եւ զպարապմանց։ Եւ զայլ գրեանս երկոտասան սուրբ վարդապետացն աստուածաբանից ապկոյն ի ապարանիս մերում։ Եւ կայն կողոյն վերին փոխեաց զնա յաստի կենացս։ Ընդ օրս եւ զիս զնշին եւ զմեղաւոր զգրիդոր զտապաւոր զրգոյս, եւ զհաւաւեցեալ ծնողն իմ զմկրտին, եւ եւս՝ զդեռարոյս օրդեանն իմ զնեքսէս ծառայ ձեռ եւ շարժ զբոց զրգոյս, որ բազում աշխատանս ունի ի վերայ սորա։ Յիշել մաղթեմ յաղթմ ձեռ, եւ զնշեցեալս իմ։ Այլ եւ զզանջարի զյովանեմ վարդապետն։ Եւ ի յաւ ի սուր Թղթոյ՝ աշխատան ինչ կրեաց։ Եւ ան զմբապարկ զաղաւաշ հասյին, եւ զբազմաշան մշակն մեր։ Եւ որք յիշեցէ՛ք՝ յիշեցեալք լինիցէք ի Գրիտոսէ յուսոյն մերմէ։ Հանդերձ նշնեցելովք մերովք յաւուրն այցելութեան։ Հայր մեր։

Կիւպէնկեան Մատենադարան

230.155 Յո.

111

ԾԱՆԿԱԽԵՏ ԳՐԳՈՒԿՍ Կ. ՊՆԻՍ, 1713. 40 էջ,

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԾԱՆԿԱԽԵՏ ԳՐԳՈՒԿՍ ՈՐ ԿՈՉԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻԿԱԿԱՆ ՋԳՈՒՇԱՅՈՒՄԸ յաղաքս՝ բարեպէս՝ կեւոյ, եւ բարեպէս՝ մեռանելոյ ի շնորհն աստուծոյ, Թարգմանեցեալ յունմեմէ բանասերէ Խալալեան լեզուէ ներսեսանի աղ հայկական բարբառ։ Ի ժամանակի Կաթողիկոսութեան Սերոյ Աթոռնի էլմիսանի Տեառն Աղէքսանդրի Ճուզայնցոյ քաջ Հովապետին։ Ի Թուահաշուութեան Հայոց Տօմարիս. ոգկր. եւ ի փետվար Ամսոյ. ա. Ի մայրաքաղաքն Կոստանդնուպօլիս։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձունի։

Կիւպէնկեան Մատենադարան

238 Ծա.

ԾԱՆՈԹ.

Տպագրիչ կամ Տպարան չեն յիշում: ՀՀայ Հնատիպ Գրքի Մատենագիտական Ցուցակքը այս բուռկամով հրատարակութիւն մը չ'յիշատակէր:

112

ԺԱՄԱԿԻՐԻՔ: Թրգմ. Պետրոս և Գրիգոր Վրդ. Զահէկեցիներ, Վենետիկ, տպ. Անտոն Գոռ-Քոլի, 1714, 1330 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊՐԷՎԻԱՐ ՈՐ Է՝ ԺԱՄԱԿԻՐԻՔ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ԿԱՐԳԻՆ ԵՂԵԱՐՏ ԲԱՐԱՌՈՂԱՆՏ Հրամանա Մեծաւորաց. Ի լաթին լեզուէ ի Հայոց Թարգմանեալ, և Հրատարակեալ վասն Գաւառի Նախիջեանսոյ ի մեծն Հայաստան, ի ներքոյ Գաւառապանադուինեղի Հօրեղբոր Անտոնիոսի Քլօքէ Բնդհանրոյ նոյնոյ կարգի ձէնէրալ Վարդապետի. Ի Վենետիկ այժմ. Ամսաեան սեպտեմբերի: Ի Տպարանի Անտոնիոսի Գոռ-Քոլի: Հրամանա Մեծաւորաց: BREVIAIUM SACRI ORDINIS FF. PRAEDIC. Superiorum Facultate E. latino in Armenum Idioma litteralem traductum & editum pro Provincia Naxivanensi in Armenia Majori Sub Reverendissimo Patre Fratre Antonino Cloche Totius Ordinis ejusdem Generali Magistro.

Venetia MDCCXIV. Typis Antonii Bortoli. Superiorum Permissu. Mens. Septembris.

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Հատորին սկիզբը կան լատիներէն (Հայերէն Թարգմանութեամբ) վկայութիւններ Հատաստութեան Դիւանէն, Անտոնիոս Քլօքէ և Խաչատուր Վրդ. իրարմեկեղի:

ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Թարգմանութեան, ի միասին և տպագրութեան սրբոյ Մատենին:

Ամենակարն, ամենազօրն, և մարդասէրն Աստուած իւրովին անբաւ նախախնամութեամբ, ի սկզբանէ աշխարհիս մինչև ցայսօր ո՛չ դադարեաց առաջն զմշակո ի դործն զայդի իւր. այսուհետև ո՛չ ևս դադարեաց մինչև ի կատարանն: Ուստի յես Աստուծոցն Սոպանեալ, և կրկին ի ճաշ Հովհէ, և սուրբ վկայէ Գրիգորէ Լուսաւորէն Հայոց քրտնաջան աշխատանք չորոգ զորքեալ, և անկեալ զորքն և առնկո պողպարեալ յայրուջն Հայաստանոյ: Գր ռոպոգ ի յանդապա աղբիւրէ Առաքելոյն Պետրոսի, Փոխանորդին Քրիստոսի, աննշան և պտուղս հառն բարիս ո՛չ սակաւ ժամանակս: Յետ որոց յարուցեալք մշակք քննեանք, կամակորք, և անմասնէրք, որք առուել իւրեանց, ջան զՏնտն խնդրեցին. որք և կրկին աւերեցին զայդին ի քրտնաջան նախնեաց մշակացն զործեցեալ, խոզան արորին, քաւ ժանելով զնա ի յանդապա աղբիւրէն ցամաքեցուցին. որոյ յաղազաւ յետոյ անթիւ Հայրիք պատահեան նմա, մինչև կոխան եղև անբանից, և վայրի դադանալ:

Իսկ վերին առնուստէրն ո՛չ արարեալ անտես զվասնեալ այդիս, արկանելով թ սիրոյ ծաղազուն Հովապետին, որուն իսկապէս յանձնեալ է՝ առ ի դատեալ և Հաստատել զեղբարս, որ և յուզդի արկանելով առաջէ յետին ժամանակս Քուրն կենդարարին ՆՅՂԳ. ի վատնեալ և իսպանեալ այդին, զարբասեալ և ամենայն առաքելութեամբ, և վարդապետութեամբ զարգարեալ այրն, երկոյս երանելին, զԱրհեստագործութեամբ Քարեղծութեամբ, ի Ստաւրոյ, յաղիւս քաղիւս Բոնանիոյ, ի կարգին քարտղոց սրբոյն Դոմէթիկոսի. որ ի ո՛չ ի բուն մտեալ, և ո՛չ ողկողեալ. այլ գտիւ և զգիւք արթուն կալով, անպատեւելի աշխատանք, և անթիւ վնասք, օգնականութեամբ Պարզեաւաստին, աշխատեալ այդուջն այսորիկ Հայոց յաստանոյ, ի դասան նախիջեանու անկեաց զպողպարեալ առնին զկարգն քարտղոց սրբոյն Դոմէթիկոսի, շինելով ի նմա զվանորայս, զորս անոյց ի յերկնագո ժամկէն Վիմի, և զարգարեաց ամենայն ազգի իմաստութեան վարդապետական զրթք, որոց ամսաք ի լոյս անեալք են, ի զարմանալի և Աստուածային վարդապետութեամբ, մանաւանդ եկեղեցական: Եօք մասնելիք ի դործն Աստուածային պաշտման, սրտց մինն է՝ յայս ասորք համագործար:

ծանկեցի, սպասաւորան բանի, որք երեքամեայ աշխատանք վասն թարգմանութեան, համաձայնութեան տօնից ընդ յաթինացոց, պարզեալ զատկացուցի, նորոգ խրատարանութեան, եւ սրբալրութեան, մեծաւ աշխատանք եւ զգուշութեամբ տօնեցան. մանաւանդ հանձնարելութեամբ իւրեանց շահելով զկամս բարեբարաց, զցանկալի եւ զյոյժաւան զործս ի յաւարտ հասուցին. զգոխարէն որոց եւ զուրք արժանի լիցնէր առնուլ ի միւսանգամ զալստեան ի յարգար զատաւորէն. որուն յարժամ փառք, պատիւ, եւ զգոխութիւն ի յաւիտեան յաւիտեանից, Ամէն:

Յզնականութեամբ եւ ողորմութեամբ Աստուծոյ, եւ բարեխոսութեամբ երանուելոյ միշտ կուսին Մարիամու Աստուածածնին, եւ Սրբոյ Դոմինիկոսի Հօրն մերոյ, եւ ամենից Սրբոց աւարտեցաւ սպալորութիւն որոյ մասնին ի հայրապետութեան Տեառն Գերագոյն Գահաճայակետին կղէմէնթոսի Մետառան երբորդի, ի վարչակազմայտութեան զաւատին մերոյ նախիջեանու Պետրոսի Մարտիրոսի Փարմեցւոյ, ի կառավարութեան Սրբազանի կարդին քարոզողաց Գերապատուելոյ Հօր Անտոնինոսի կլոթի, եւ ի յառաջորդութեան զաւատին մերոյ նախիջեանու վերապատուելոյ Հօր Պետրոսի Շահունեցւոյն: Յամի փրկչին ոյծդ. հոգեմեքերի: Ծ.

Ի վէնէսիկ ոյծդ. ի ապարանի Անտոնինոսի Պոթօլի: Հրամանաւ մեծաւ որոց:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

264.2

1714

113

IACOBUS VILLOTUS. COMMENTARIUS IN EVANGELIA: Հոռմ, ապ. Հաւատոյ Տարածման (Propaganda Fide), 1714, 28 չհ. + 616 + 2 չհ. = 646 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

COMMENTARIUS IN EVANGELIA. Auctore, P. Jacobo Villotte Societatis Jesu.

Մեկնից ՍՐԲՈՅ ԱՅԵՏԱՐԱՆԻՆ Եարադրեալ ի Յակոբ Վարդապետի ի կարգէն Յիսուսեանց.

Romae, Typis Sacrae Cong. de Propag. Fide, Anno M. DCC. XIV, Superiorum Permissu.

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Հասորին «կիզբը կան լատիներէն (հայերէն թարգմանութեամբ) վկայութիւնները Գրիգոր Եղեկոյ Արքեպիսկոպոսի, Յարութիւն Կեսարեա Պաղեստինի Արքեպիսկոպոսի եւ Յովակիմ Զուղայեցի Արքեպիսկոպոսի:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ջուշի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

226.1 ՎԻ.

114

GIO. BATTISTA MANNI. QUATTRO MASSIME DELLA CHRISTIANA FILOSOFIA: Թրգմ. Յակոբ Վրդ. Վիլլոտ: Հոռմ, ապ. Հաւատոյ Տարածման (Propaganda Fide), 1714, 80 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

QUATTRO MASSIME DELLA CHRISTIANA FILOSOFIA del P. GIO. BATTISTA MANNI. della Compag. di Giesu. Tradotta dalla lingua Italiana nella Armana Per il P. G. Villotti della medema Compag.

In Roma, nella Stamperia della Sap. Cong. de Propag. Fidei, 1714,
Con Licenza De' Superiori, E Privilegio.

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԶՈՐԲ ԽՈԿՄՈՒՆԻՔ ԹԱՂԱԴՍ ԹԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, Շարագրեալ է Յազար Վարդապետէ ի
կարգէն Յիսուսեանց:

Ի Հոռոմ ի սպարանին տուրր ժողովոյն, Թամի Տեառն ու էն՝ ժոյ. Հոռոմեան վերաւ
կացուաց:

Կիւլպէնկեան Մտտենադարան

230.2 Յա.

115

ՏՕՄԱՐ: Աժողկրտած, տպ. Ղուկաս Վանանդէցի, 1714, 79 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊԱՐԶԱՏՕՄԱՐ Ի ՎԵՐԱՅ ԱԶԱՐԻԱՅԻ ԱՄՍՈՑՆ ԿԱՐԳԵԱԼ: Տպագրեալ է յիշատակ Զուղայեցի
Խալիպարեցի Խօջայ Ումանին, եւ իւր որդւոցն Թալիզ Եղալէնց Վարդանիսի որդւոց Պարոն Ա-
րխատակէթի, Պարոն Մանուկին, լուսաւորդի Սաֆարին, Վարդանիսի կողակից փաթանին,
եւ դստերն Սահրադիսանին. նաեւ փոքրիկ Զարարիային, որոյ ծախիւքն տպեցաւ Պարզատա-
մարս այս:

Ի Հայրապետութեան Սրբոյ էջմիածնի Տեառն Աղեքսանդրի Սրբազան Կաթողիկոսի
ամենայն Հայոց: յԱմի Տեառն 1714: Ի մեծ Թուին Հայոց 1163: Ի Տպարանի Ղուկասու Դպրի:
ՅԱժտարդած:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուրբ:

Կիւլպէնկեան Մտտենադարան

264.11

1714

Կազմեց՝ Ա. Գ.

(Շարք. 8)